

Työehtosopimusneuvottelut ovat käytännössä pysähtyneet

LENTOLIIKENTEEN PALVELUT

Sopimusneuvottelut Lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen uudistamiseksi ovat tällä hetkellä käytännössä pysähtyneissä. Osapuolet ovat tavanneet toisensa tämän viikon maanantaina ja torstaina, mutta varsinaista edistystä neuvottelutuloksen saavuttamiseksi ei ole tapahtunut.

Neuvottelujen sisältö ja ratkaisumallit

Tällä viikolla käytyjen neuvottelujen kohteena ovat olleet jokseenkin samat kysymykset, kuin joihin neuvottelupöydässä on keskitytty jo useamman viikon ajan.

Yhteistä näkemystä on haettu palkankorotusten suuruudesta ja korotusajankohdista. Sopimusmääräysten osalta keskiössä ovat olleet edelleen tuntipalkan jakajan alentaminen maapalveluissa. Tekniikan erilliskysymyksiä ovat olleet ylityökorvausten korottaminen ja pätevyyslisän ulottaminen 30 palvelusvuoteen saakka.

Näistä osista rakentuvaa kokonaisuutta on yritetty saada kokoon vaihtelemalla palkanko-

rotusten ajankohtien lisäksi myös sopimusmääräysten muutosten voimaantuloajankohdista, mutta tälläkään menettelyllä neuvottelutulosta ei ole saavutettu.

Yleinen linja ja kustannusvaikutukset

Paltan jäsenyritykset ovat julkaisseet useita työntekijöilleen suunnattuja tiedotteita, joissa kerrotaan Paltan esittäneen IAU:lle neuvotteluissa ns. yleisen linjan mukaista ratkaisua.

Todellisuudessa Palta ei kuitenkaan ole suostunut läpikäymään yhteisesti esimerkiksi tiedotteissa mainittua huolintalan neuvottelutulosta esittämänsä ”yleisen linjan” toteuttamiseksi, vaikka se on siinä itse osapuolena.

Toisaalta Palta on vedonnut neuvotteluissa jatkuvasti omiin kustannuslaskelmiinsa IAU:n esityksiä arvioidessaan. Tämän se on tehnyt ilman, että laskelmien tueksi on juurikaan pystytty esittämään numeerista dataa.

Lisäksi oman mausteensa neuvotteluihin ovat tuoneet Paltan vaatimukset sen esittämien ”kustannusneutraalien ele-

menttien” sisällyttämisestä neuvottelutulokseen.

Näitä Paltan katsontakannassa 0-vaikutteisia muutoksia sopimusmääräyksiin olisivat uudesta työaikalaista poikkeaminen ylitöiden enimmäismäärän osalta, heikennykset työehtosopimuksen viikkolepomääräyksiin, yksipuoliset muutokset lomarahojen maksuajankohtiin sekä pitäytyminen vanhassa vuodelta 2013 peräisin olevassa vuosilomalain muutoksessa, jolla on rajattu vuosiloman siirto-oikeutta.

Missä neuvottelutuloksista päätetään?

Yleisen linjan ohella Paltan jäsenyritysten tiedotteissa on korostettu - hieman ristiriitaisesti - toimialakohtaisen ratkaisun merkitystä: ”Lentoliikenteen palveluihin sopivimmat, tuottavuutta parantavat sopimusratkaisut löytyvät alan omista lähtökohdista käsin.”

IAU:ssa tilanne nähdään samalla tavoin. Paltan uskottavuus asiassa kuitenkin rapisee, kun sen ja IAU:n päätöksentekojärjestelmiä verrataan tästä näkökulmasta käsin toisiinsa.

Paltassa työehtosopimusten uudistamisesta saavutettavien neuvottelutulosten hyväksymisestä tai hylkäämisestä päättää sen jäsenyritysten edustajista koostuva 20 henkinen työmarkkinavaliokunta.

Paikat valiokunnassa on jaettu Paltan edustamien toimialojen mukaan. Tällä hetkellä mukana olevien valiokuntajäsenten työnantaja ovat esimerkiksi Alko, Suomen Kansallisooppera ja -baletti, Azets Insight ja Moskito Television. Puheenjohtajan työnantaja on Eltel Networks.

Lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen soveltamisalan yrityksillä on valiokunnassa yksi paikka. Sen on täyttänyt edustaja, jonka työnantaja on Finnair.

IAU:ssa neuvottelutuloksen hyväksyminen edellyttää sekä IAU:n hallituksen, että kaikkien niiden ammattiosastojen hyväksyntää, jotka Lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen soveltamisalueella toimivat.

IAU:n hallituksen jäsenistä lähes kaikki ja ammattiosastojen johtokuntien jäsenistä kaikki

työskentelevät ilmailualan työtehtävissä Paltan jäsenyrityksissä.

Paltassa yksittäisellä toimialalla ei ole päätösvaltaa

Väheksymättä lainkaan Paltan työmarkkinavaliokunnan asiantuntemusta ja kunnioittaen työnantajayhdistyksen yhdistystoimintaan liittyviä periaatteita, Paltan päätöksentekomekanismista puuttuu todellisuudessa toimialakohtaisuus.

Lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen neuvottelujen lopputulosta viime kädessä valvovien henkilöiden taustoissa ei ole juurikaan yhtymäkohtia ilmailuun, saati sitten lentoliikenteen palveluihin.

Huoli koronaviruksesta

IAU:n jäsenillä ja Paltan jäsenyrityksillä on tällä hetkellä yhteinen huoli koronavirusepidemiasta ja sen vaikutuksista ilmailuun. Tämä asia on nousnut luonnollisesti esiin myös työehtosopimuksen uudistamista koskevissa neuvotteluissa.

Yksityiskohtaisemmin viruksen leviämisen aiheuttamia vaikutuksia lentoliikenteeseen ja sitä kautta sopimusalamme työllisyyteen käsitellään yt-neuvotteluissa, joiden alkamisesta useat Paltan jäsenyritykset ovat jo lähettäneet kutsun henkilöstöryhmien edustajille.

Yleisemmällä tasolla aiheen käsittelyä ei tarvitse sulkea pois myöskään työehtosopimuspuolesta, mutta jotta tämä voisi johtaa johonkin konkretiaan, Paltan nykyisiin toimintatapoihin tulisi tehdä koko lailla täydellinen muutos.

Jos ”yleisestä linjasta” ei voida poiketa jatkossakaan muutoin kuin työntekijöiden kannalta epäedullisempaan suuntaan, kuten Palta on tällä hetkellä toimintansa linjannut, keskustelu aiheesta on hedelmätöntä.

Keskiviikkona jälleen neuvotellaan?

Neuvottelut Lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen uudistamiseksi jatkuvat näillä näkymin jälleen ensi keskiviikkona 11.3. kello 13 alkaen.